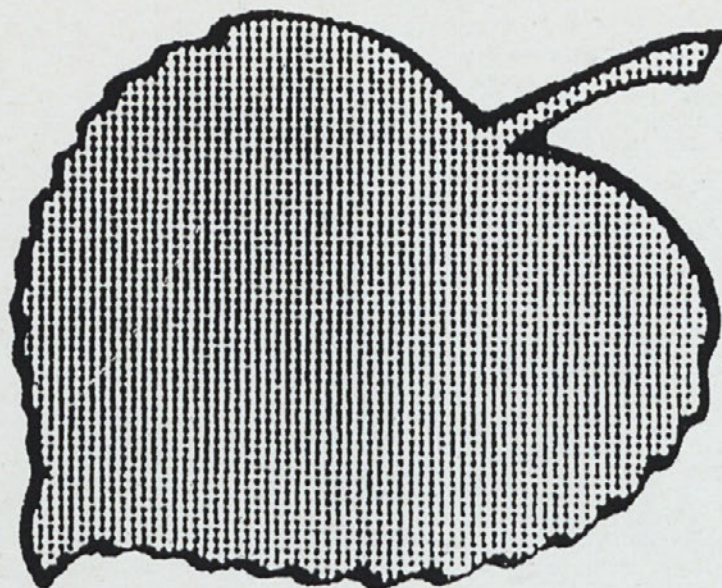

VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË

Združenje Prijateljev Slovenije

1/97

Lipa

Indien onbestelbaar
retour aan:
OTTERLAAN 13
2623 CV DELFT

(ISSN 0928-8376)

INHOUD

Van de voorzitter	1
Ontwikkelingen in Slovenië - november 1996	2
Ontwikkelingen Slovenië - december 1996	4
Meivakantie in Slovenië (3/slot)	7
Reisdocumenten	9
Znameniti Slovenci na tolarških bankovcih Sprehod po Plečnikovi Ljubljani	10
Beroemde Slovenen op de tolar-biljetten Een wandeling door de Ljubljana van Plečnik	18
Van het Reisburo Slovenië	23
Culturele middag - de dag van Prešeren	24

Jaargang 6, nummer 1, januari 1997;

werd verzorgd door Marjeta Tomšič.

Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met bronvermelding. Een exemplaar is te bestellen door f 5,- over te maken op giro 6318199 t.n.v. de Vereniging Vrienden van Slovenië te Delft.

Meningen die in Lipa worden geuit, worden niet noodzakelijk gedeeld door het bestuur.

Aan de lezers/medewerkers van Lipa:

De bijdragen voor de volgende Lipa graag vóór 15 maart 1997

inleveren bij de redactie.

Laat je pen zwaaien!

Vereniging Vrienden van Slovenië: Wat u moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli 1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp. Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te initiëren en te onderhouden. De Vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders en Slovenen. De Vereniging wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland.

(uit artikel 2 van de Statuten)

Van de voorzitter

Geachte leden van de vereniging "Vrienden van Slovenië"

In december hebben wij in Brussel een bespreking gehad met de Sloveense ambassadeur de heer Zlobec. Het grootste nieuws was, dat er binnenkort in Den Haag een ambassade gevestigd wordt. Ook kunnen wij direct starten met de Sloveense lessen als er een geschikte docent gevonden is.

Het nieuwe jaar is net begonnen en de eerste activiteiten hebben inmiddels plaatsgevonden. Van dinsdag 7 tot donderdag 9 januari was er een Sloveense dansgroep in Utrecht. Deze dansgroep heeft tweemaal opgetreden op de vakantiebeurs in de jaarbeurs. Ook hebben wij deze dansgroep in contact gebracht met de dansgroep Nizozemska in Den Haag. Op zaterdag 11 januari was er een geanimeerde nieuwjaarsreceptie in Amsterdam.

Voor 1997 hebben wij een groot aantal activiteiten gepland, verspreid over het land, om het onze leden gemakkelijk te maken deze data in hun agenda te zetten volgt hieronder een overzicht.

ACTIVITEITEN 1997

zaterdag	8 februari	Culturele middag met muziek in Delft
vr/zat	18/19 april	Jaarvergadering in Ruurlo (muziek Avsenik); overnachting voor leden in jeugdherberg
zaterdag	7 juni	Barbecue bij Amersfoort
zaterdag	27 september	Tarok-kampioenschap in Delft
zaterdag	15 november	borrel in Amsterdam

Verder zullen er in eerste halfjaar besluiten worden genomen welke landen er aansluiting bij de EEG zullen krijgen. onder voorzitterschap van Nederland moet het lukken om Slovenië bij de EEG te betrekken.

1997 wordt dus een belangrijk jaar voor Slovenië en ook voor de vereniging om Slovenië te promoten bij het Nederlandse volk. Wat dat betreft mogen we blij zijn met het artikel in de AUTOKAMPIOEN van de ANWB. We hoorden dat het verkeersburo overstelpt wordt met aanvragen over informatie voor vakanties in Slovenië.

Siem Edink

ONTWIKKELINGEN IN SLOVENIË - NOVEMBER 1996

Door Alexander Vink vanuit Slovenië

VERKIEZINGEN IN SLOVENIË

Op 10 november waren in Slovenië voor de 3e keer de democratische parlementsverkiezingen. Er waren 3534 stemlokalen. Er werd gekozen voor 90 parlementszetels, waarvan 2 voor minderheden - 1 voor Hongaren en 1 voor Italianen. Aan de verkiezingen deden 22 partijen mee. Men kon kiezen uit 1303 kandidaten. De verkiezingen verliepen rustig. In Cankarjev dom in Ljubljana waren er 100 internationale journalisten aanwezig. Van 1.537.476 kiesgerechtigden hebben 1.136.679 gestemd; dat betekent een opkomst van 73,70%.

De officiële uitslag van de verkiezingen was:	%	zetels
1. LDS (Liberalna Demokracija Slovenije)	27,01%	25
2. SLS (Slovenska Ljudska Stranka)	19,38%	19
3. SDS (Socialdemokratska stranka Slovenije)	16,13%	16
4. SKD (Slovenski Krščanski Demokrati)	9,62%	10
5. ZLSD (Združena lista socialnih demokratov)	9,03%	9
6. DeSUS (Demokratična stranka upokojenecv Slovenije)	4,32%	5
7. SNS (Slovenska Nacionalna Stranka)	3,22%	4
8. DS (Demokratska Stranka)	2,68%	
9. Zeleni Slovenije	1,76%	
10. SOPS (Slovenska obrtno-podjetniška stranka)	1,15%	
11. SF (Slovenski Forum)	1,06%	
12. LS (Liberalna stranka)	0,75%	
13. NSD (Nacionalna stranka dela)	0,54%	
14. ZA (Zelena Alternativa)	0,52%	
15. RZS (Republikanska zveza Slovenije)	0,47%	
16. KPS (Komunistična partija Slovenije)	0,47%	
17. KSU (Krščansko socialistična unija)	0,45%	
18. SND (Slovenska nacionalna desnica)	0,31%	
19. Deus	0,19%	
20. NS (Nova stranka)	0,10%	
21. NPS (Naprej Slovenija)	0,08%	
22. SED (Stranka Enakopravnih Dežel)	0,05%	
Alle onafhankelijke kandidaten tesamen	0,69%	

De kiesdrempel voor een zetel was ongeveer 3-4%.

Er werd gesproken over een lente-coalitie, te weten SLS (Slovenische Volkspartij), SDS (Sociaal democraten) en SKD (Christelijke partij). De uiteindelijke coalitie is nog niet bekend. De partij van Janez Drnovšek (LDS) heeft de verkiezingen gewonnen.

SLOVEENS MANNENKOOR IN HEERLEN

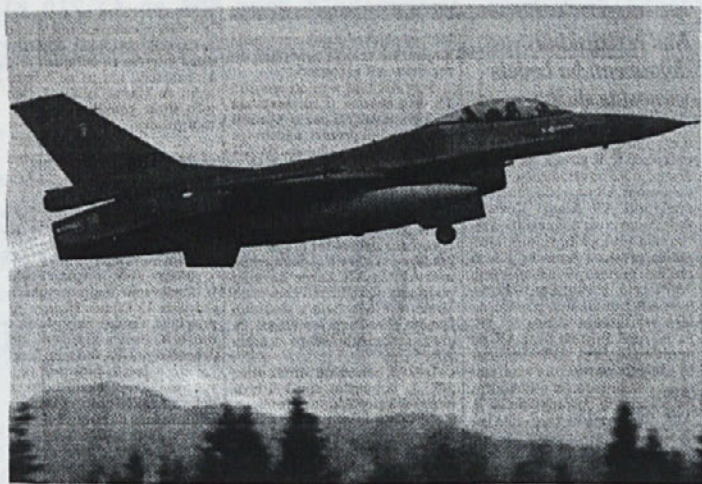
Op 7 november stond in het dagblad "DELO" dat tijdens het 70-jarig bestaan van de sloveense vereniging Sv. Barbara in Heerlen, welke één van de oudste Sloveense organisaties is in

Europa en welke tevens goed georganiseerd is, bezocht is door de mannenkoor "Srečko Kosovel" uit Ajdovščina. Het koor kwam op uitnodiging van de vereniging voor 4 dagen naar Nederland voor verschillende concerten. Zij hebben o.a. meegedaan aan de Internationale zangfestival in Heythuysen.

NEDERLANDSE STRAALJAGERS IN SLOVENIË

Van 11 t/m 15 november waren 6 vliegtuigen van de koninklijke Luchtmacht in Slovenië, te weten 5 F-16's en 1 Hercules C-130. Dit was in het kader van de samenwerking tussen Slovenië en Nederland op defensie gebied. De Nederlandse F-16's deden ook mee aan de nationale oefening Drava 96 in de omgeving van Ptuj en Lenart.

Op de foto is een zeer interessant detail te zien. Op de staart van de Nederlandse F-16 (J-867) het wapenteken te zien van de 15e vliegbrigade van de Sloveense leger naast de Nederlandse teken. Men vertelde dat hier niet om een eventuele aankoop ging.

SHELL IN SLOVENIË

Op 27 november werd bekend gemaakt dat Shell en Agip benzinstations mogen openen in Slovenië.

HOTEL BERNARDIN IN PORTOROŽ NU KETEN VAN INTER-CONTINENTAL

Op 30 november werd in Portorož het contract ondertekend door Gorazd Buda (voorzitter Fonds voor Ontwikkeling), directeur hotel Bernardin Čedomil Vojnič en directeur van Inter-Continental Europe John Wright. Zodat nu hotel Bernardin opgenomen is in de keten van Inter-continental, welke garant staat voor meer gasten en verbeteren van de kwaliteit van de diensten. Hotel Bernardin is één van de succesvolle projecten van de Fonds voor Ontwikkeling.

ONTWIKKELINGEN IN SLOVENIË - DECEMBER 1996

NIEUWE VOORZITTER VAN HET PARLEMENT

Op 3 december werd de nieuwe voorzitter van het parlement gekozen. Dit gebeurde tijdens de 1e zitting van het nieuwe parlement. De nieuwe voorzitter is Janez Podobnik (SLS). Hij kreeg 82 stemmen voor en 4 tegen. Er werden ook 3 vice-voorzitters gekozen: Zoran Thaler (LDS) met 76 stemmen voor en 10 tegen, Helena Hren Vencelj (SKD) - 75 stemmen voor en 10 tegen en Borut Pahor - 81 stemmen voor en 8 tegen.

REFERENDUM NIEUWE KIESSYSTEEM

Op 8 december werd de 1e referendum sinds de onafhankelijkheid over een nieuw kiessysteem gehouden. Er waren 3 voorstellen:

1. Combinatie systeem, voorgesteld door adviseurs van het Landsraad (combinatie van het meerderheids- en proportionele systeem)
2. Meerderheidssysteem, voorgesteld door SDS en 43.710 kiezers (2 ronden systeem)
3. Proportioneel systeem (zoals in Nederland), voorgesteld door 30 parlementsleden (waarvan de meeste LDS).

Geen van de drie voorstellen werd aangenomen.

SLOVEENS CADEAU AAN DE PAUS OP HET SINT PIETERSPLEIN IN VATICANASTAD

Op 3 december werd in Kočevje een den omgehakt en over de weg vervoerd naar Vaticaanstad waar hij werd opgetuigd op het Sint Pietersplein. De den was 28 m lang en meer dan 4000 kg zwaar.

CIJFERS TOERISTENSEIZOEN BEKEND

Het aantal overnachtingen gedurende de periode van januari t/m oktober 1996 in vergelijking met het jaar 1995 is als volgt:

Groot-Brittannië	+15%	minder:	Oostenrijk	-2%
Nederland	+14%		Hongarije	-7%
Verenigde Staten	+13%		Canada	-20%
Tsjechië	+12%		Rusland	-30%
Polen	+9%			
Zwitserland	+6%			
Duitsland	+4%			

PETROL MAAKT CIJFERS BEKEND

Op 14 december maakte Petrol haar cijfers bekend. De verkoop zal dit jaar 30-40% lager liggen dan verleden jaar. Petrol, OMV - Istra Benz en Nafta Lendava (Sloveense oliemaatschappijen, opm. red.) hebben in november een brief gestuurd naar het Ministerie van Economische betrekkingen en ontwikkeling met daarin de resultaten van het vergelijking tussen Slovenië en EU. Daar stond o.a. in dat dit jaar de gemiddelde inkoopprijs voor 1 ton ruwe olie 20-50 dollar lager was dan in de EU. De verkoopprijs van benzine moet in Slovenië met 8-12% stijgen en gas met 12-15% als men de gemiddelde prijs in de EU willen benaderen, zo rekende Petrol uit.

HET WEEKEND VOOR KERST EIST NEGEN DODEN

In het weekend voor Kerst van vrijdagavond tot zondagmiddag waren er 7 ongelukken en daarbij kwamen 9 mensen om het leven. Het merendeel was tussen 20 en 30 jaar. De oorzaken waren o.a. te hard rijden en onvoorzichtig inhalen.

NOG STEEDS GEEN NIEUWE REGERING

Tot nu toe is men er nog niet in geslaagd om een coalitie te vormen en een premier te kiezen. Ook door de bemiddeling van president Milan Kučan kon men niet tot een besluit komen. De kandidaten voor het premierschap zijn Janez Drnovšek (LDS) en Marjan Podobnik (SLS). Beiden konden tot nu toe geen meerderheid van het Parlement krijgen.

SLOVENIË KORT

Op 4 december bezocht het Franse marineschip "Quartier Maitre Angueteil" de havenstad Koper. Dit 4-daagse bezoek was in het kader van de samenwerking tussen Slovenië en Frankrijk.

Op 13 december gaf de Nederlandse groep "Caught in The Act" een concert in Hala Tivoli in Ljubljana waar zij tevens een gouden cd in ontvangst namen.

SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT

VOETBAL

Op 9 november werd in Ljubljana de WK-kwalificatie wedstrijd Slovenië-Bosnië gespeeld. De einduitslag was 1-2.

De stand in de groep is als volgt:

1. Griekenland	3	2	0	1	6:2	6
2. Denemarken	2	2	0	0	4:1	6
3. Kroatië	1	1	0	0	4:1	3
4. BiH (Bosnië)	3	1	0	2	3:8	3
5. Slovenië	3	0	0	3	1:6	0

SKIËN

Op 22 november werd in Park City de reuzenslalom voor dames gehouden. Het resultaat van de Sloveense vrouwen: 4 Pretnar en 6 Hrovat.

Op 24 november werd Hrovat 7e bij de slalom.

Op 30 november werd in Lake Louise de afdaling gehouden waarbij Suhadolc 25e en Bračun 36e werden.

Tijdens de afdaling in Vail werden Bračun 19e en Suhadolc 37e.

De Super G in Val d'Isere verliet niet zo goed want de beste was Bračun op 27e plaats. In Crans Montana werd Hrovat 6e, Bokal 15e en Pretnar 21e.

Stand wereldbeker: 13 Hrovat, 28 Pretnar, 43 Bračun, 66 Bokal, 75 Suhadolc en 84 Dovžan.

Stand slalom: 4 Hrovat, 25 Bokal en 29 Pretnar.

Stand landenbeker bij vrouwen: 8 Slovenië.

Op 25 november waren in Park City de mannen aan de beurt. Het resultaat bij de slalom was: 10 Košir, 24 Kunc en 25 Vrhovnik.

Op 1 december werd in Breckenbridge de reuzenslalom gehouden waarbij Košir 10 en Kunc 17e werden.

Op 17 december in Madonna di Campiglio werd Jure Košir 5e en Miklavc 6e.

Tijdens de reuzenslalom in Alta Badia werd Jure Košir 15e en Mitja Kunc 28e.

Stand wereldbeker: 12 Košir, Miklavc, 33 Kunc, 85 Jovan, 100 Vrhovnik en 105 Koblar.

Stand reuzenslalom: 13 Košir, 20 Kunc en 42 Koblar.

Stand landenbeker mannen: 6 Slovenië.

Stand landenbeker totaal: 8 Slovenië.

SKISPRINGEN

In het weekend van 30 november was in Lillehammer skispringen waarbij Peterka 4e en Meglič 30e werden. De volgende dag werden Peterka 10e en Gostiša 27e.

Stand wereldbeker: 6 Peterka.

Op 8 december werd in Kuusamo (Finland) de 17-jarige Primož Peterka 1e. Van de Slovenen is verder Franc 42e en Meglič 46e geworden.

In het weekend van 14 en 15 december werd Primož Peterka wederom 1e in Harrachov.

Hiermee heeft Peterka de leiding overgenomen in de stand voor de wereldbeker. Gostiša staat op 53e plaats, 54e is Franc en 57e Meglič. In de landenclassement is Slovenië 6e.

Laatste nieuws: Primož Peterka is de winnaar van de nieuwjaarstournee van dit jaar.

Momenteel leidt hij in de classement voor de Wereldbeker. Na 14 wedstrijden is de stand als volgt: 1. Peterka 832 punten, 2. Thoma (Dld) 774 punten, 3. Goldberger (Oos) 648 punten 4. Okabe (Jap) 562 punten

---

VANAF 1 JANUARI 1997 NIEUWE ALARMNUMMERS IN SLOVENIË

Per 1 januari 1997 zullen de alarmnummers in Slovenië veranderen, dit in het kader van dat in alle Europese landen dezelfde alarmnummers te organiseren. Hiermee wordt het eenvoudiger om een alarmnummer te bellen voor noodgevallen. De oude nummers blijven nog enige tijd in 1997 functioneren.

voorheen: 92 = politie
93 = brandweer
94 = ambulance
985 = informatie

vanaf 1 januari 1997: 112 = politie

113 = brandweer, ambulance en informatie

In de eerste deel van zijn verhaal hebben wij gelezen hoe Siem met zijn echtgenote en vrienden op Pokljuka eerst de weg naar het huis door hoge sneeuw lopend moest afleggen om zijn rondreis vervolgens via grotten van Postojna aan de kust te belanden. Uit Sloveense Istrië was het makkelijkst de weg naar Ilirska Bistrica te vinden. Onderweg bleek dat je ook met handen en voetenwerk aan een heerlijk avondmaal en goede overnachting komt.

In deel twee hebben we vernomen dat men in de oude kloosters heel wat wijsheid kan opsteken en zijn gezondheid op peil houden met o.a. de kruideneliezers. Siem heeft heel wat kelders verkend. Als niet in een klooster dan maar bij een wijnboer. Met zijn verhaal bleven we in Bela krajina, om preciezer te zijn in Atomske toplice bij Podcetrtek.

Na onze nacht in Atomske Toplice gingen we 's- ochtens zwemmen in het geneeskrachtige water uit de warmwaterbronnen. Zowel binnen als buiten was het aangenaam zwemmen en na de minerale versterking van het geneeskrachtige water gingen we langs de hopvelden naar het plaatsje Šempeter.

In Šempeter zijn ongeveer 50 jaar geleden een aantal romeinse grafmonumenten gevonden die als gevolg van een aardverschuiving in de 4e eeuw voor het oog verdwenen waren. Deze grafmonumenten zijn heel indrukwekkend omdat ze weinig beschadigd zijn en de afbeeldingen een goede indruk geven van het dagelijks leven en de godsdienst van de Romeinen.

Via Ljubljana en Škofja Loka reden we naar Železniki, na een aardige klim met de auto kwamen wij voor Dražgoše bij het partisanen monument. Het monument is op een strategisch punt gebouwd en kijkt uit over het dal.

Het monument is ongeveer 10 meter hoog en gemaakt van gewapend beton. Bij de trap naar beneden is een groot mozaïek dat de verschrikkingen van de Duitse bezetting weergeeft.

De weg vervolgen we via 100 bochten en we kwamen in Kropa. Kropa had vanaf de 13e eeuw een ijzerproducerende industrie. Door de aanwezigheid van ijzererts, hout en waterkracht groeide de ijzerindustrie zeer sterk. In de 17e eeuw woonde er in Kropa 10.000 arbeiders en was het een van de belangrijkste ijzerproducenten van Europa. Door de opkomst van steenkooldelving, en de stoommachines in de achttiende eeuw was het snel gedaan met deze kleinschalige ijzerindustrie, maar er zijn nog twee bedrijven overgebleven waar op deels nog ambachtelijke wijze ijzer gesmeed wordt. In Kropa is een voortreffelijk restaurant waar we onze reis met een voortreffelijke maaltijd afsloten.

Einde.

Reisdocumenten voor Slovenië

Bijgaande brief maakt een einde aan de onduidelijkheid over het reisdocument dat voor Nederlanders nodig is om naar Slovenië te gaan.

EMBASSY
OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

No.: 013/97
Date: 10.01.1997
To: Siem Edink, secretaris, Otterlaan 13, 2623 CV Delf

Fax number: 00 31 15 213 12 52

This message contains 1 pages, including this one.

Message

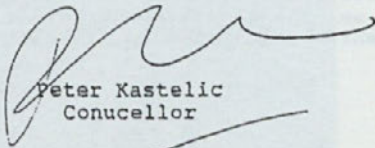
Siem Edink, secretaris
Otterlaan 13
2623 CV Delf

Dear Sir,

We refer to your fax from 8. January 97 regarding border formalities in Slovenia and reply as follows:

Border formalities are minimal and correspond to European standards. To cross the border, a valid passport will suffice for a visit not longer than three months. Citizens of European Union countries may enter Slovenia without a passport, provided they apply for a tourist pass producing their identification card at the border; however, their visit may not extend beyond thirty days.

Best regards,

Peter Kastelic
Conucellor

ZNAMENITI SLOVENC NA TOLARSKIH BANKOVCIH

arhitekt Jože Plečnik (2. del)

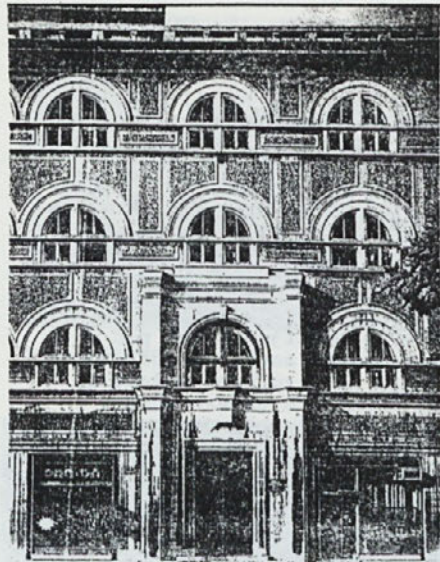
Sprehod po Plečnikovi Ljubljani

V starem delu Ljubljane prevladuje baročni gradbeni slog. Plečnik je že obstoječim zgradbam in ulicam dodal lastne prvine en urbanistične rešitve.

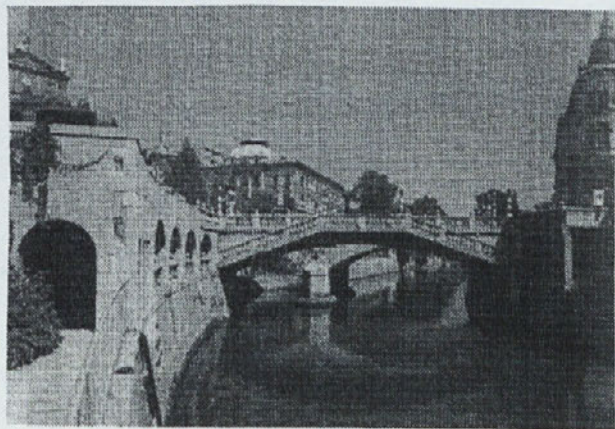
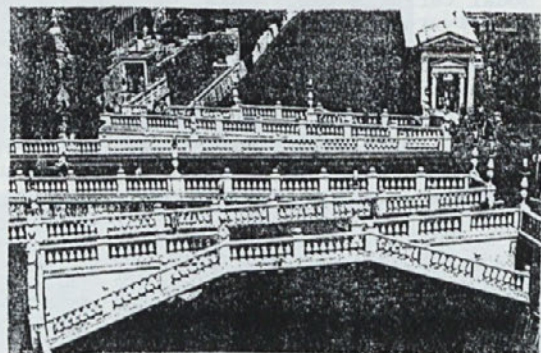

V Plečnikovem načrtu izstopajo v sklopu ulic in trgov osi skozi mesto. Glavna (vodna) os je Ljubljanica, le ta poteka od Špice pa do vodne zapornice na Poljanah. Vzporedno osi Ljubljanice pa poteka kopna os od Trnovskega mosta po Emonski cesti proti centru, preko Trga francoske revolucije in potem po Vegovi na Kongresni trg. Ti dve osi seka nekaj prečnih osi. Ena prečna os se začne na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju in poteka naprej po Cankarjevi in Čopovi ulici in se pri Tromostovju preseka z vodno osjo Ljubljanice. Drugo os pa predstavlja Cojzova cesta, ki se nadaljuje prek Šentjakobskega mostu pa mimo sv. Florijana na građ. Tretja prečna os poteka po Šubičevi ulici proti Ljubljanici.

Že kratek sprehod v centru mesta nam zadošča, da se s Plečnikom поблиže spoznamo. Sprehod začnimo pri Maximarketu. Tisti, ki v Ljubljano pridejo z avtom, lahko parkirajo na velikem parkirnem * prostoru, ali pa v garaži pod njim. Od Maximarketa se napotimo v smeri Ljubljanice in Ljubljanskega gradu, po katerem se lahko orientiramo. Trg ob veleblagovnici na drugi strani, met gimnazijo na levi in samostanskim poslopjem na desni strani, je poimenovan po Jožetu Plečniku. Poslopje gimnazije je nastajalo met leti 1939 in 1941. V njej so prvotno imele dekliško gimnazijo ljubljanske Uršulinke. Danes je v njej srednja zdravstvena šola. Ljubljančani pa jo še najbolje poznamo kot "Šubičko". Zgradba je vredna ogleda z vseh strani. Na sliki (1) je fasada nad glavnim vhodom. Pojdimo naprej v isti smeri, skozi podhod pod Slovensko cesto pridemo v park Zvezdo, ob njem leži na desni strani Kongresni trg (2). Plečnik ju je uredil v letih 1927-1941. Po njegovih zamislih je tlakovan trg in so postavljeni spomeniki. Kstanje v parku je zamenjal s platanami in celoto obdal z masivnimi konfini. Njegov je tudi spomenik NOB pred Kazino (rdeča zgradba na levi): majhen deček z venčkom slave na podstavku. Park prečkamo po levi strani. Tako pridemo do Gerberjevega stopnišča (1932-1933) k Ljubljanici. Tudi to stopnišče sodi v sklop parka in trga. Napotimo se na levo proti Tromostovju (3). Tu so bila nekoč na lesenem mostu utrjena vrata v staro Ljubljano (Špitalska vrata). Sredi 19. stoletja so napravili kamnit most, kateremu je Plečnik v začetku tridesetih let dodal dva stranska mosta za pešce, s katerih se na zunanji strani spuščajo stopnice na terase na nabrežjih. Tu se nahajajo javna stranišča (4). Na most in stopnice je dodal kamnite balustrade in svetilke.

Trg s parkom Zvezda na levi okrog leta 1940

Za Tromostovjem se na desnem bregu Ljubljaniče začenja tržnica. Le ta je nastajala od 1940 do 1944, namen tega projekta pa je bil posodobiti nekatere mestne funkcije. Plečnik je na samem začetku postavil cvetličarno (na drugem bregu ji stoji nasproti kiosk), za njo se nadaljuje kompleks pokrite tržnice z značilno kolonado. Tu je ribarnic, tej pa sledijo mesarije (5). Približno na sredi je ta sklop prodajalen prekinjen. Na tem mestu naj bi bil zgrajen pokriti Mesarski most, vendar do uresničitve te Plečnikove ideje po vojni nikoli ni prišlo. Nasproti mesarij je odprti del ljubljanske tržnice. Posebej še poleti in jeseni je tržnica bogato založena. Branjevci in branjevke z vseh koncev nam nudijo svoje pridelke.

Na drugi strani tržnice, približno tam kjer je speljan tunel pod grajskim hribom, stoji na začetku Poljanske ceste zanimiva zgradba: Peglezen (6). Ime je dobila po svoji obliki; ozka zgradba s šestimi arkadnimi okni v pritličju in dvanajstimi okni v njuhovih oseh v prvem nadstropju. Nad temi pa se v odsekanem vogalu nahaja steklenjak obdan s štirimi pari stebrov.

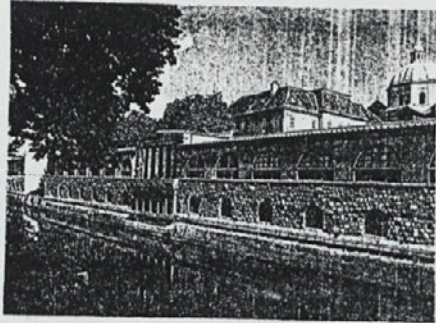
Od tu pa se spet vrnimo preko tržnice nazaj na Tromostovje in se sprehodimo ob Ljubljaniči do Šušarskega mosta (čevljarji most) (7). Med potjo si lahko ogledamo, kako je oblikovana struga Ljubljaniče. Prvotno je v letih 1913-1918 oblikoval betonsko rečno korito dunajski arhitekt Alfred Keller. Plečnik pa je na svoj način polepšal betonske stene. Rečnemu koritu je dodal terase s cvetličnimi gredami in kjer se je le dalo, je dal zasaditi drevo.

Šušarski most je dokaj široka ploščad. Namenjen je le pešcem. Ime je dobil po nakdanjem lesenem mostu, kje so imeli nekoč svoje lope čevljarji. Ob poletnih večerih se tu med drugim prirejajo razni koncerti, kot na primer v sklopu prireditve Noč v Stari Ljubljani. Plečnikov Šušarski most je nastal v letih 1931-1932. Elegantni stebri (8) s kroglami iz belega (umetnega) kamna, 6 na vsaki strani mostu in med njimi v sredi tipčna triglava svetilka (9), dajejo temu mostu poseben šarm.

Pot nadaljujmo po desnem bregu Ljubljaniče. Pri naslednjem Šentjakovskem mostu (prispeli smo do naslednje prečne osi, Cojzove ceste) se obrnemo na levo proti grajskemu hribu. Po nekaj deset metrih stoji pred nami cerkev sv. Jakoba. Trg pri cerkvi je Plečnik oblikoval med 1927 in 1933. Kamnite krogle - konfine, ki obdajajo Marijin steber, se v svoji obliki dopolnjujejo z drevesi ob cerkvi, ki imajo prav tako orogle krošnje.

- Krajši sprehod se nadaljuje od sv. Jakoba nazaj preko Šentjakovskega mostu na drugi breg Ljubljaniče in po Cojzovi cesti navzgor do Emonske ceste, kjer zavijemo na desno.

- Tistim pa, ki jim je do malo daljšega sprehoda priporočam s te točke "skok" v Trnovo: *Zatem, ko ste se vrnili do Ljubljaniče in ste prečkali Šentjakovski most, pojdite po levem bregu (hodimo proti toku) naprej do izliva Gradaščice v Ljubljaničo. Ta del vodne osi je Plečnik preuredil v celoti. Trnovski pristan je kot oaza miru, položne stopnice se spuščajo k vodi, nad njimi pa se sklanjajo vrbe žalujke. Na tem mestu v nekaj trenutkih pozabite, da ste bili še pred parimi minutami del hrupnega mestnega vrveža.*

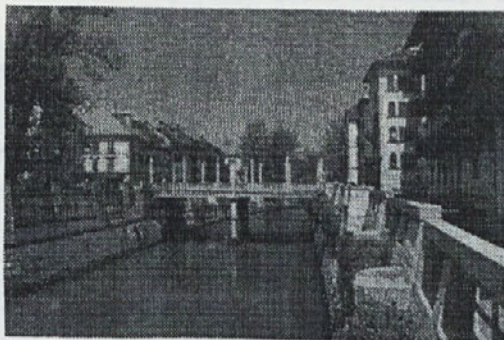

(5)

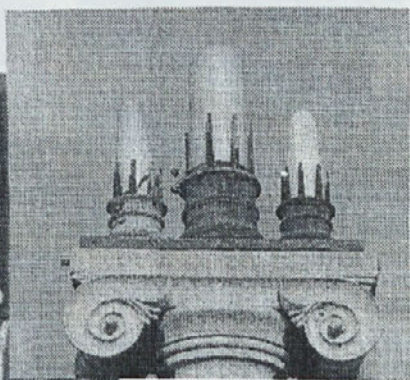
Fasada z rečne strani

(6)

(7)

(9)

(8)

Nadaljujte pot na desno ob Gradaščici v smeri Trnovske cerkve. Tudi nabrežje Gradaščice je urejeno po Plečnikovi zamisli med leti 1929 in 1932. Kmalu boste opazili široke stopnice in ploščad spodaj ob potoku (10). Kaj mislite, čemu je bila le ta namenjena? V času, ko je Plečnik napravil načrt za Gradaščico, še ni bilo pralnih strojev. Žene so takrat prale na roko, Trnovčanke pa so nato hodile perilo spirati v Gradaščico. In njim je bil namenjeno to perišče. Seveda je bila takrat voda v potoku še čista. Pojdimo naprej proti cerkvi. Preko Gradaščice je postavil Plečnik Trnovski most, ki se nahaja nasproti trnovske cerkve (11). Posebnost na tem mostu je brezov drevored. Na mostnih vogalih se nahajajo 4 piramide, na sredi pa je kip Janeza Krstnika. Se še spominjate? V trnovski cerkvi je Prešeren prvič videl svojo veliko neuslišano ljubezen, Julijo Primic. Na cerkvi je tabla z verzi, ki nas spominjajo na ta dogodek.

Tu se nahajamo v neposredni bližini Plečnikove hiše, ki stoji na Korunovi ulici 6, tik za cerkvijo. V tej hiši je sedaj Arhitekturni muzej. Kdaj pa je ta muzej odprt, vam žal ne vem povedati. V hiši (prvotno dve hiši), ki jo je Plečnik prezidal po lastnem okusu, so ohranjeni arhitektovi prostori s pohištvom in raznoraznimi predmeti, arhiv načrtov ter knjižnica.

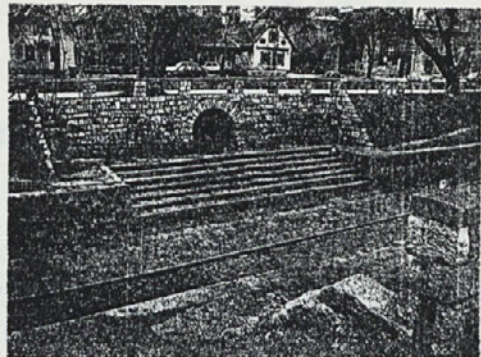
Od tu greste preko Trnovskega mostu po Emonski cesti (vzporedna osi Ljubljani) in prečkate Cozovo cesto (prečna os). Tu se obe sprehajalni poti spet srečata.

Na naši desni strani stojijo Križanke. To je zadnje veliko Plečnikovo delo. Po drugi svetovni vojni Plečnik od novih oblasti ni več dobival velikih naročil. Izjema pa so Križanke. Plečnik je imel še veliko idej, ki so žal ostale neuresničene. Na mestu, kjer se danes nahajajo Križanke je bil od 13. do 18. stoletja samostan križevnikov. Plečnik je v petdesetih letih uredil prostore Ljubljanskega festivala. Preuredil je ostanke samostanskega kompleksa in njegovo okolico: tlakovano dvorišče (12), terase s pergolami, vhod, park na zunanji strani, dvorišče in drugo.

Odprt prostor na vogalu Križank je Trg Francoske revolucije. Na sredi, na samem križišču cest, je Plečnik postavil spomenik Iliriji - Napoleonov spomenik - obelisk, ki spominja na čase, ko je bila Ljubljana del Ilirskih provinc. Opazili boste Napoleonovo glavo, ki gleda v smeri Emonske ceste in na drugi strani poosebljeno Ilirijo - Slovenko. Nasproti obeliska, na vogalu z Vegovo, se nahaja spomenik slovenskemu pesniku Simonu Gregorčiču (13).

Pojdimo naprej po Vegovi ulici, katero je Plečnik oblikoval v 30. letih. Tik za spomenikom Simona Gregorčiča vidimo na levi strani ceste veliko zgradbo, kater fasada je oblikovana iz rdeče opeke in kamna. To je Narodna in univerzitetna knjižnica (14), Plečnikovo najpomembnejše delo. Upodobljena je tudi na hrbtni strani 500-tolarskega bankovca. Nastjala je v drugi polovici 30. let. Tloris ima obliko nepravilnega trapeza, ob katerega stranicah potekajo štirje trakti. Vhod je s Turjaške ulice. Na drugi strani se nahaja čitalnica, katere velika

(10)

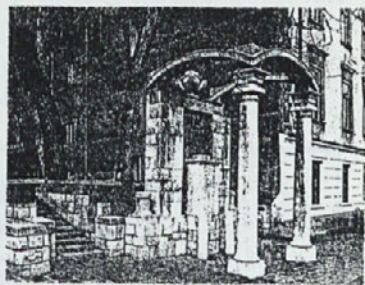
Perišče ob Gradaščici

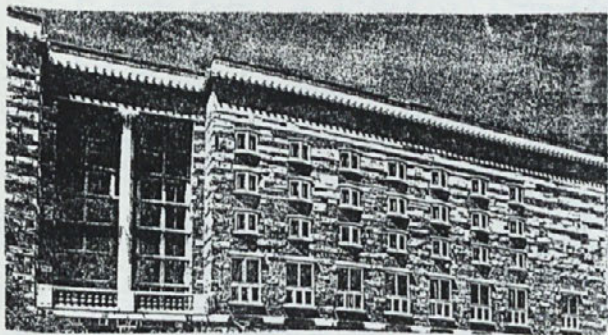
(11)

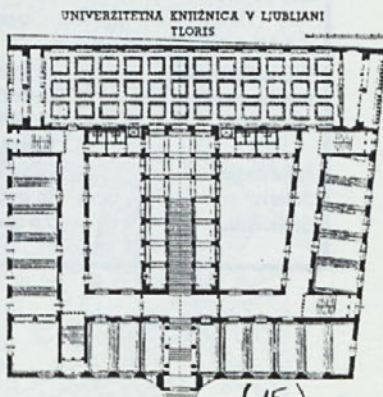
(12)

(13)

(14)

(15)

okna, pred katerimi stoji visok psevdorejnski steber, smo lahko videli z Vegove ulice. V nasprotju z dokaj svetlo zunanostjo, je notranjost izdelana iz temnega podpeškega marmorja. Oprema velike čitalnice je v lesu, stranska stopnišča pa so v belem kamnu.

Naprej po Vegovi ulici se na levi strani nahaja Glasbena matica pred njo pa je ob cesti ozek park. Tu je Plečnik postavil vrsto spomenikov slovenskim glasbenim umetnikom.

Vegova ulica nas naprej pripelje do poslopja Ljubljanske univerze na Kongresnem trgu, kjer se naš sprehod konča, kjer se je približno tudi začel.

Ljubljana je polna zanimivosti. V zgornjem prispevku je podana le peščica njih s povdarkom na Plečnikovi dediščini. Plečnik je center Ljubljane namenil pešcem. Njim so namenjene vse te male podrobnosti, ki jih avtomobilist nikoli ne opazi. Namen našega sprehoda je obiskovalcem pokazati, kako blizu so nam Plečnikova dela in kako domač nam je. Kako ga kot dobrega znanca srečujemo na vsakem koraku skozi mesto.

V knjižici Plečnikova Ljubljana (Peter Krečič) si lahko preberete podroben opis Plečnikovih del v celotni Ljubljani. Veliko je še obiska vrednih Plečnikovih objektov, ki jih naš današnji prispevek ne omenja.

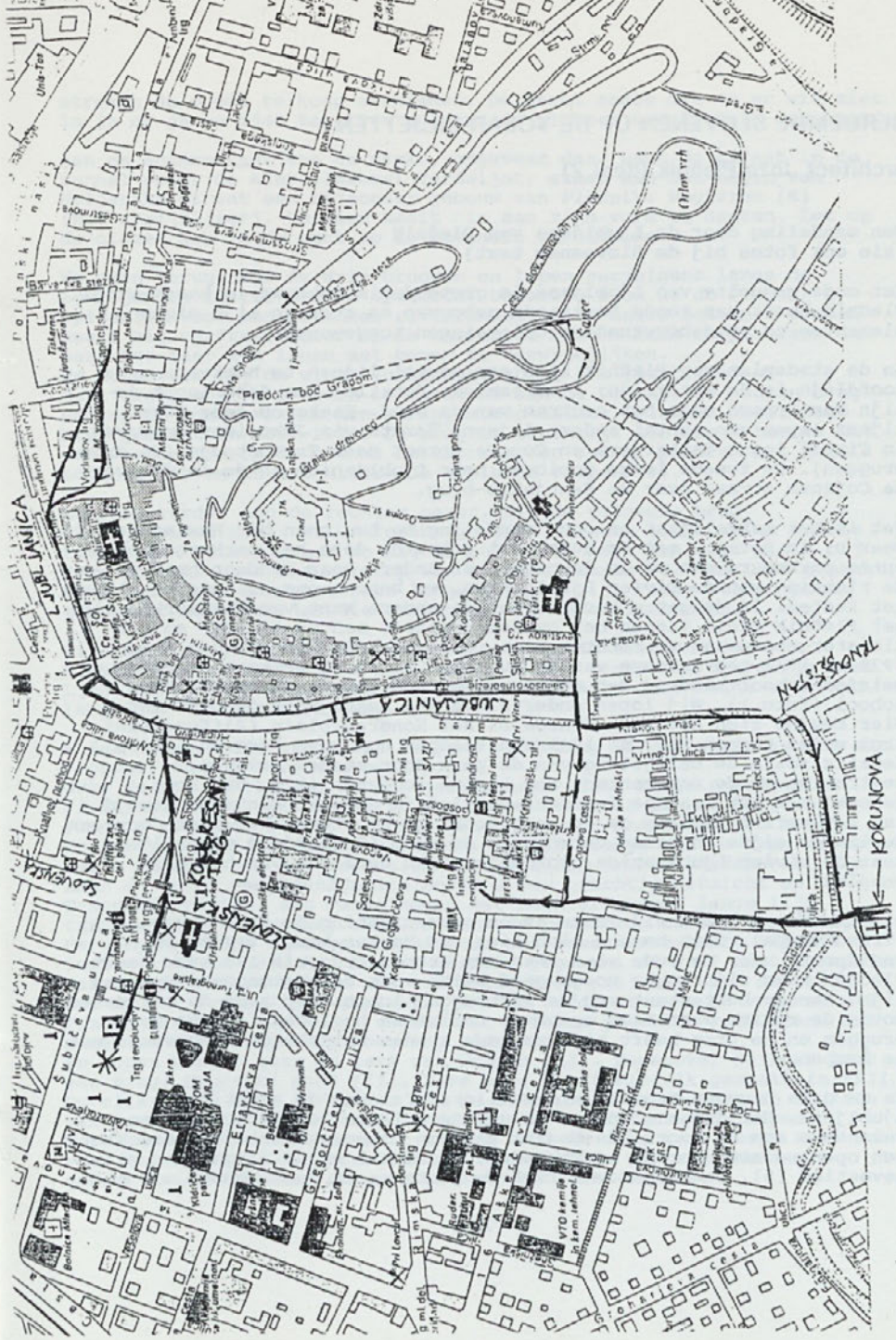
M.T.

Vereniging Vrienden van Slovenië
Zdruzenje Prijateljev Slovenije

Ter versterking van het bestuur zoeken wij op een:

BESTUURSLID M/V
voor 10 uur per maand

Werkzaamheden	:	In overleg met de andere bestuursleden activiteiten organiseren.
functie eisen	:	In bezit van computer met o.a. WP en hiermee kunnen werken Goed humeur en gezellig Kennis van de Sloveense taal niet noodzakelijk
Informatie	:	Siem Edink tel. 015 - 256 20 10
Salaris	:	In overleg, volgens de Sloveense CAO = vrijwilligerswerk
Sollicitatie	:	Zo spoedig mogelijk

BEROEMDE SLOVENEN OP DE TOLAR-BILJETTEN

architect Joze Plečnik (deel 2)

Een wandeling door de Ljubljana van Plečnik
(zie ook fotos bij de Sloveense text)

Het oude gedeelte van Ljubljana is grotendeels gebouwd in barok-stijl. Plečnik heeft aan reeds bestaande gebouwen en straten zijn eigen elementen en stedenbouwkundige oplossingen toegevoegd.

In de stadsplan van Plečnik zijn een aantal lijnen te herkennen. De hoofdlijn is de waterlijn: Ljubljana. Parallel aan deze loopt de lijn van Trnovo naar het centrum van de stad. Haaks op deze twee lijnen lopen een aantal andere lijnen. Eerste via Jakopičev drevored in Tivoli langs Cankarjeva en Čopova straat naar Tromostovje (de drie bruggen). De tweede langs Šubičeva naar Ljubljana en de derde over de Cojzova straat over de Sentjakob-brug.

Het is het makkelijkst om onze wandeling te beginnen bij Maximarket waar u, in geval u met de auto bent gekomen, deze kan parkeren boven op de parkeerruimte of in de garage er onder. Daar vandaan gaan we in de richting van de rivier Ljubljana, we kunnen ons oriënteren als we het kasteel in de gaten houden. Aan de andere kant van Maximarket ligt het Plečnik plein tussen het gymnasiumgebouw aan de linker- en het kloostergebouw aan de rechter kant. Het gymnasium is gebouwd tussen 1939 en 1941 ten behoeve van de zusters Ursulinen welke hier een meisjes-school hadden. Het gebouw dient nog steeds als middelbare school (foto 1). Wij lopen onder Slovenska cesta naar de overkant. Hier bevindt zich het park Zvezda en het Kongres-plein (2)(Kongresni trg) welke tussen 1927 en 1941 van Plečnik hun vorm kregen. Let op details zoals de omlijsting van de park door stenen pilaren, bestrating en de monumenten. Het kleine jongetje (t.o. het rode gebouw) met het kransje is door een Plečnik gemaakt monument gewijd aan het verzet tijdens de 2e wereldoorlog. We steken het park door aan de linker zijde en nemen vervolgens de trap (Gerberjevo stopnišče) naar de rivier Ljubljana. Ook deze maakt deel uit van het park-complex.

Bij de rivier slaan wij links af en gaan richting de drie bruggen (3) (Tromostovje). Ooit bevond zich hier een houten brug, tevens de hoofdboort naar de oude stad. Aan een stenen brug uit 19e eeuw heeft Plečnik twee zijbruggen toegevoegd welke voor de voetgangers bestemd zijn. Aan de buitenkant van de zijbruggen loopt trap naar de terrassen boven de rivier waar zich openbare toiletten bevinden (4). Op de bruggen en de trap heeft hij massieve stenen balustrade toegevoegd met de lampen.

Na de drie bruggen begint, als we links afslaan, de markt van Ljubljana. Het lange complex van gebouwen langs het water met een colonnade aan de voorzijde begint met een bloemenwinkeltje waarachter een open ruimte voor de marktkramen, viswinkel en de slagerijen zijn gevestigd (5). Daartegenover ligt de grote markt waar mensen uit alle

streken de oogst te koop aanbieden. De markt zoals die nu er uit ziet is in de jaren 1940 tot 1944 volgens de plannen van Plečnik ontstaan.

Aan de andere kant van de markt, ongeveer daar waar de straat in de tunnel onder de kasteelheuvel verdwijnt, staat aan het begin van Poljanska straat een bijzonder gebouw van Plečnik: Peglezen (6) (het strijkijzer). De naam heeft 'ie aan zijn vorm te danken. Let op de glazen kas in de punt op de bovenste verdieping.

We gaan terug naar de drie bruggen en lopen vervolgens langs de Ljubljanska rivier stroom opwaarts. Onderweg zien we de Plečnik's oplossing voor een betonnen rivierbedding. De saaië betonnen platen heeft hij verfraagd door op de terrassen bloembakken te plaatsen en waar het maar kon lanen met bomen te verwezelijken. We komen aan bij de witte Schoenmakersbrug (7) (Šuštarški of Čevljarški most). De naam is ontleend aan de voormalige houten brug waarop de schoenmakers hun werkplaatsen hadden. Plečnik heeft deze brug gemaakt in 1931-1932. De brug is eigenlijk één groot terras met aan weerszijde op de stenen balustrade een zestal pilaren met kogels bovenop (8) en in het midden de typische lampen (9).

We gaan verder aan de rechter oever. Bij de volgende brug (Šentjakobski most: St. Jakobsbrug) gaan we naar links en na enkele tientallen meters komen we bij de St. Jakob-kerk aan. Het plein bij deze kerk is naar een ontwerp van Plečnik tussen 1927 en 1933 gemaakt. Rond het Maria monument (een lange pilaar) zijn ronde stenen palen geplaatst met boompjes die evenzo een ronde kruin hebben.

Wij gaan terug over de St. Jakobsbrug naar de overkant van Ljubljanska. U kunt nu de weg langs Cojzova cesta (de dwarslijn over Ljubljanska) vervolgen tot aan Emonska cesta en daar recht af slaan langs het Križanke-complex.

- Aan degenen die graag een langere wandeling willen maken kan ik een "sprong" naar Trnovo aanbevelen. Over de St. Jakobsbrug en dan meteen naar links langs Ljubljanska richting Trnovo. Dit gedeelte van de rivieroever is volledig door Plečnik gevormd. U komt aan bij een bruggetje waaronder het beekje Gradaščica in Ljubljanska uitmondt. Op dit plekje kunt u even vergeten dat u daarnet nog een deel uitmaakte van het drukke stadsleven. Als u naar de oever van Ljubljanska heeft u een prachtig uitzicht op Trnovski pristan. Een wandeloever met zachtaflopende lange lijn trappen naar het water, omhelsd door de prachtige oude treurwilligen. Vervolgens loopt u langs Gradaščica. Ook deze oever heeft Plečnik tussen 1929 en 1932 het huidig gezicht gegeven. Al snel ziet u beneden aan het water een terras met een brede trap (10). Wat zal dat zijn? Het is een voormalige wasplaats. In die tijden kwamen de vrouwen uit Trnovo hier hun was doen, vooral het spoelen gebeurde vaak hier. Het water in dit beekje was toen nog glashelder. We lopen verder naar de kerk van Trnovo (11). Tegenover de kerk ligt een brug: Trnovski most (11). Deze brug heeft Plečnik gemaakt in 1931. Opvallend zij de 4 piramides aan de uiteinden van de brug en de laan van berkenbomen. Op de brug is een beeld van Johannes de Doper. Terug naar de kerk. Herinnert u zich nog? In deze kerk heeft Prešeren voor het eerst zijn grote liefde Julija Primic gezien. Aan deze gebeurtenis herinnert ons een gedenkplaat aan de kerk.

We bevinden ons nu nabij het woonhuis van Jože Plečnik. Dit bevindt zich vlak achter de kerk op Karunova cesta 6. Tegenwoordig is hier het architectuur-museum gehuisvest. In de vertrekken van Plečnik met de originele meubels en voorwerpen, zijn zijn bibliotheek en het archief met zijn ontwerpen bewaard gebleven.

Uit Trnovo vertrekken we weer langs de kerk en over de brug langs Emonska cesta. We steken Cozova cesta over en lopen langs de ommuuring van het Križanke-complex. De korte en de lange wandeling komen hier weer bij elkaar.

Križanke is het laatste grote werk van Plečnik. Tevens zijn enige grote werk in de stad na de tweede wereldoorlog. Op dit plek stond van de 13e tot 18e eeuw een monnikenklooster van de orde van het Heilige Kruis, de orde der Kruisheren. Plečnik heeft in de jaren 50 uit wat het nog over was van dit complex de ruimte voor het Ljubljana festival gecreëerd. Hij heeft vele eigen elementen toegevoegd: de toegang, de binnenplaats (12) en de terrassen met pergola's, het omringende park aan de buitenkant etc.

Het open plein voor Križanke is het Plein van de Franse revolutie (Trg Francoske revolucije), het herinnert ons aan de tijd dat onze streek onder de Fransen deel uitmaakten van de Ilirija provincie. De obelisk in het midden van de kruising is een Napoleon monument. Zijn hoofd is afgebeeld aan de kant van Emonska cesta.

Op dit plein bevindt zich ongeveer op de hoek met Vegova ulica nog een monument. Dit is de monument van de Sloveense dichter Simon Gregorčič. (13)

Terwijl Križanke pas in de jaren 50 de huidige vorm kreeg, heeft Plečnik zich reeds in de jaren 30 met de Vegova ulica bezig gehouden. We vervolgen de wandeling langs deze straat. Al in het begin zien we aan de rechterzijde een groot gebouw met een gevel van bak- en natuursteen. Dit is de Nationale en universiteitsbibliotheek (14) (Narodna in univerzitetna knjižnica), het grootste werk van Plečnik (1936-1941). De plattegrond (15) heeft de vorm van een ongelijk trapezium met aan alle vier zijden een vleugel van het gebouw. De hoofdingang is aan Turjaška ulica. In tegendeel tot de nogal speelse buitenkant is binnenkant gemaakt uit donker marmer afkomstig uit Podpeč. De inrichting van de leeszaal is uit hout vervaardigd. De grote ramen van de leeszaal met ervoor een lange pseudoionische zuilen konden we van de kant van Vegova ulica zien.

Als we verder gaan langs Vegova ulica zien we voor, aan de rechterzijde, het smalle park uit het begin van dertiger jaren met voor de Muziekacademie een rij van hoofdbeelden van Sloveense musici op betonnen onderstellen.

Langs Vegova ulica komen we weer op het Kongresni trg, aan deze zijde bevindt zich het gebouw van de Universiteit van Ljubljana. Hier ronden wij onze wandeling af.

Ljubljana is vol bezienswaardigheden. In de wandeling van vandaag hebben wij ons beperkt tot een heel klein stukje van wat er in de stad allemaal te zien is. Ik hoop dat u in ieder geval een indruk hebt gekregen van de werken van deze architect en begrijpt waarom het centrum van Ljubljana ook de Ljubljana van Plečnik wordt genoemd. Zijn werken liggen heel dicht bij de gewone man. Daarbij valt op dat Plečnik in zijn ontwerpen toen al rekening heeft gehouden met de voetgangers. De oude stad was voor hen. Aan een automobilist gaan de meeste van zijn werken dan ook voorbij. Er is nog veel meer van Plečnik te zien in Ljubljana en omgeving. Een gids door de stad kan u daar aardig op de weg helpen, in de boekenwinkels van Ljubljana zijn er verschillende te koop.

M. Tomšič

(bronvermelding: Peter Krečič, Plečnikova Ljubljana, Cankarjeva založba)

*Reeds 30 jaar uw betrouwbare partner
in gemotoriseerde tweewielers...*

TOMOSNEDERLAND

TOMOS NEDERLAND TRADING COMPANY B.V.

Kweekweg 24, 8161 PG Epe – Postbus 172, 8160 AD Epe
Telefoon 05780-13155 – Fax 05780-16480

Van het Reisburo "Slovenië" uit Leiden

heeft de redactie van Lipa een bericht ontvangen:

...."Begin oktober 1996 heeft het Koninklijke Nederlandse Vervoer een studiereis gemaakt door Slovenië. Het waren busondernemers die voor het eerst kennis maakten met Slovenië. Wij hebben het genoeg gehad hen in Bovec en bij de workshop in Kranjska gora te ontmoeten. Hun reactie was zeer positief, zij vergeleken het met enkele midden- en oosteuropese landen. Slovenië heeft het vergelijk met deze landen glansrijk doorstaan: zij vonden Slovenië meer westers georganiseerd, goede en schone hotels met prettige en vriendelijke bediening tegen betaalbare prijzen.".....

Van deze reis is een verslag gemaakt. Hieronder een korte samenvatting ervan:

De deelnemende ondernemers hebben van 9 tot en met 12 oktober in samenwerking met Sloveens Verkeersbureau een groot deel van Slovenië bezocht.

Van het vliegveld Brnik reisden ze met de bus naar de grotten van Postojna en vervolgens naar de kust waar ze hebben overnacht in Portorož in hotel Bernardin. Het volgend reisdoel was Štanjel in het Karstgebied waar men kon smullen van de plaatselijke specialiteit pršut en kon wijn worden geproefd w.o. Teran. Via Nova Gorica vervolgden ze de weg door het Soča-dal met een stop in Trenta. In het donker is het gezelschap over de Vršič-pas in Kranjska gora aangekomen voor de tweede overnachting. De volgende dag staat Bled op het programma: een rit rond het meer, bezoek aan het kasteel en een ontvangst in Vila Bled. Nog een vaart naar het eilandje in een houten boot. Na een lunch op een boerderij vertrekt de bus richting Ljubljana. In Ljubljana volgt een rondleiding door de stad. Hier vandaan gaat de reis naar Zreče aan de voet van Rogla. De laatste dag bezoekt men Rogla. Van Rogla gaat de bus weer terug richting Brnik. Onderweg bezoeken de ondernemers Slovenske Konjice, het klooster van Žiča, Savinja-dal, Radmirje, Gornji grad en Kamnik. Tijdens deze reis kreeg men in Postojna, Portorož, Kranjska gora en Rogla een presentatie of werd er een mini-workshop georganiseerd over het betreffende gebied.

In het verslag van KNV Busvervoer is tot slot opgenomen dat uit de reacties van de deelnemers bleek dat zij deze reis als nuttig en boeiend hebben ervaren en dat diverse ondernemers reeds contacten hebben gelegd om in de toekomst reizen te kunnen organiseren voor hun gasten.

Vereniging Vrienden van Slovenië

Združenje Prijateljev Slovenije

organiseert

een

CULTURELE MIDDAG

met

LITERATUUR + MUZIEK

**op zaterdag 8 februari
(de dag van Prešeren)**

om 15.00 uur

**in DELFTSTEDE
Phoenixstraat 66
DELFT**

voor INFORMATIE even BELLEN

Siem Edink

tel. 015 - 256 20 10

Bestuur

Voorzitter/secretaris

Siem Edink
Otterlaan 13
2623 CV Delft
tel.: 015-2562010

Vice Voorzitter/penningmeester

Bojan Gorički
Beethovenstraat 19
4563 AG Terneuzen
tel.: 0115-613722

Lid

Vesna Marolt
Van Helt Stocadestraat 22-1
1073 JD Amsterdam
tel.: 020-6754640

Externe contacten

Stian J. Krook
Bloemistenlaan 48
2313 BB Leiden
tel.: 071-5144233

Redactie Lipa

Marjeta Tomšič
Van Doesburgstraat 34
3822 ER Amersfoort
tel.: 033-4562575

Veleposlaništvo Republike Slovenije:
Ambassade van de Republiek Slovenië:

Louizalaan 179,
1050 Brussel
tel.: 02 - 646 90 99

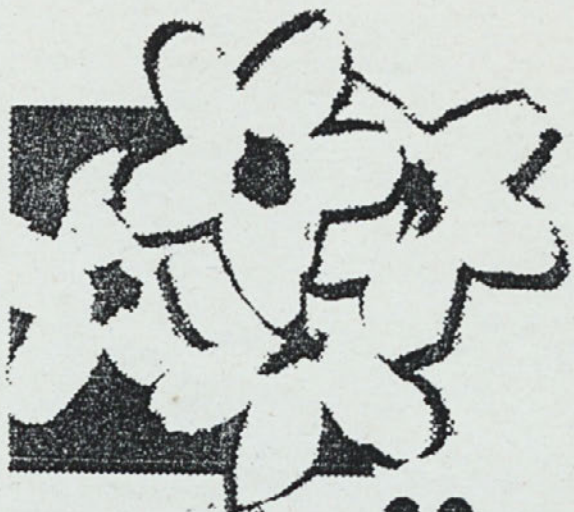

Konzularno predstavništvo Slovenije na Nizozemskem:
Honorair Consul van Slovenië in Nederland:

Kneuterdijk 2
2514 EN Den Haag
tel.: 070 - 3639907

RECTIFICATIE:

In de vorige Lipa is in de artikel over de Sloveense school opgenomen dat de lesboeken door het Sloveense ministerie zouden worden vergoed. Dat klopt niet. De boeken dient ieder cursist zelf te betalen.

Nog een aanvulling m.b.t. het oproep:
Een docent hoeft niet bevoegd te zijn.

Slovenija
The green piece of Europe